

**A VÁROS- ÉS
T ERÜLETI
T ERVEZÉS
NEMZETKÖZI
I RÁNYELVEI**

A Város- és Területi Tervezés Nemzetközi Irányelvei

Magyar kiadás: ENSZ-Habitat (2018) Nairobi, Kenya
Copyright © Egyesült Nemzetek; Emberi Települések Programja, 2018

Első kiadás: International Guidelines on Urban and Territorial Planning (2015)
Copyright © UN-Habitat (2015) Nairobi, Kenya

Ötlet, projektmenedzsment, fordítás, InDesign: Láposi Roland településmérnök, várostervező, dlfs
Fordítás: Zsigmond László településmérnök, vezető településtervező, dlfs
Szaklektorálás: Hübner Mátyás DLA, Professzor emeritus, építész, vezető településtervező
Előolvasás, korrekció: Hübner Márta építész

Minden jog fenntartva

Egyesült Nemzetek Emberi Települések Programja (UN-Habitat)
P. O. Box 30030, 00100 Nairobi GPO KENYA
Tel: 254-020-7623120 (Central Office)
www.unhabitat.org

HS nyilvántartási szám: HS/059/15E

Pénzügyi finanszírozás és támogatás: Franciaország, Japán, Norvégia, Dél-Afrika és Svédország kormányai

Jogi Nyilatkozat

Az ebben a kiadványban alkalmazott megnevezések és az itt szereplő anyag bemutatása nem utal az Egyesült Nemzetek Szervezetének titkársága részéről bármely ország, terület, város vagy térség, ezek hatóságainak jogállására vagy határainak vagy közigazgatási határainak kijelölésére vonatkozó vélemény kifejtésére.

A kiadványban szereplő vélemények nem tükrözik az Egyesült Nemzetek Emberi Települések Programja, az Egyesült Nemzetek vagy Tagállamai állásfoglalását.

A kiadványban szereplő anyagok szabadon idézhetők vagy reprodukálhatók, azzal a feltétellel, hogy a reprodukált anyagot tartalmazó kiadványban a forrást megjelölik.

A VÁROS- ÉS TERÜLETI TERVEZÉS NEMZETKÖZI IRÁNYELVEI (IG-UTP)

Előszó

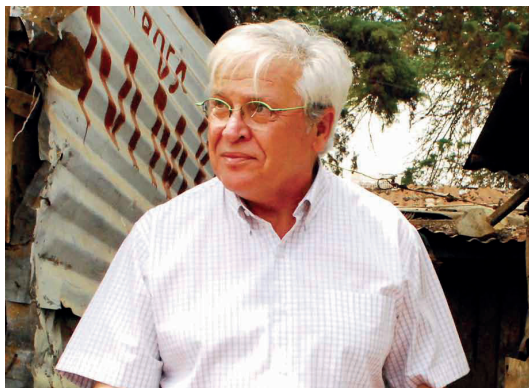
Mivel a városokban élők aránya átlépte a világ össznépességének ötven százalékát, egyre nyilvánvalóbb a tény, hogy a jövő a városoké lesz. Az urbanizáció, különösen a fejlődő országokban, gyorsan halad előre. A jelenséget egyaránt jellemzik lehetőségek és kihívások.

Az agglomerálódó geográfiai terek ugyan jelentős méretgazdaságot képeznek a városok és a régiók számára, azonban például a zaj, a közlekedési torlódás és a környezetszennyezés okozta költségek és más externáliák is megjelennek. A globális problémák, mint a klímaváltozás vagy az erőforrások szűkössége eltérő módon érintik a különböző területeket, és új, innovatív válaszokat igényelnek.

Világszerte sok különféle tervezési megközelítést vezettek be és tesztelnek, hogy ezekre problémákra megoldást találjanak. Már eddig is sok értékes tanulságot tanulhattunk ezen erőfeszítésekből, azonban **A Város- és Területi Tervezés Nemzetközi Irányelvei (Irányelvek)** azzal a hiánypótló céllal született, hogy olyan hivatkozási keretrendszert biztosítson a várostervezés témakörében, amely egymástól eltérő regionális, nemzeti vagy helyi kontextusban is alkalmazható.

Az **Irányelveket** az ENSZ-Habitat Vezetőtanácsának 24/3-as határozata alapján széleskörű konzultáció bevonásával, a tapasztalati eredményekre alapozva dolgoztuk ki. Az **Irányelvek** tizenkét alapvető mutat be, amelyek a döntéshozók segítségére lehetnek a szakpolitikák, tervek, tervezések integrált tervezési megközelítésű fejlesztésében, illetve felülvizsgálatában.

Az **Irányelveket** a Vezetőtanács a 2015. április 23-ai 25/6-os határozata hagyta jóvá. E határozat arra is felszólít, hogy „a nemzetközi pénzügyi intézetek, fejlesztési hivatalok és az ENSZ-Habitat segítsék az érdeklődő tagállamokat a Irányelvek területi és nemzeti szintű használatában és átvételében, és amennyiben erre lehetőség van további eszközök és

megfigyelési szempontok kidolgozásában”.

Az **Irányelvek** kiegészíti az ENSZ-Habitat már korábban elfogadott 2007-es a **Decentralizációról, illetve a helyi önkormányzatok megerősítéséről szóló nemzetközi irányelvek**, valamint a 2009-es **Nemzetközi irányelvek a mindenki számára elérhető alapszolgáltatásokról** című útmutatókat, amelyek több országban már bevezetésre kerültek. Ezen kívül célja volt az is, hogy megalapozza a 2015 utáni időszakra szóló **Fejlesztési Agenda**, valamint 2016-os harmadik lakhatóságról és fenntartható városi fejlődésről szóló ENSZ-konferencia (a Habitat III) témájául szolgáló **Új Városi Agenda** összeállítását és bevezetését.

Az **Irányelvek** számos felhasználó – nemzeti kormányok, helyi önkormányzatok, civil szervezetek és várostervezéssel foglalkozó szakemberek – számára egyaránt hasznos. A kiadvány maga is hangsúlyozza, hogy mennyire fontos szerepet játszanak az előbbieket az emberi települések formájának és feladatainak formálásában.

Őszintén remélem, hogy az **Irányelvek** segít célszerűbben kialakított, társadalmilag egységesebb, jobban összekapcsolt és összekötött városokat és területeket alkotni.

Dr. Joan Clos

Executive Director, UN-Habitat

Tartalomjegyzék

I. HÁTTÉR.....	VI
A. Célkitűzések.....	1
B. Fókusz és definíció	2
C. Kontextus és indoklás.....	4
D. Az előkészítés folyamata	5
II. A VÁROS- ÉS TERÜLETI TERVEZÉS NEMZETKÖZI IRÁNYELVEI	7
A. Várospolitikai és kormányzás.....	8
B. A város- és területi tervezés a fenntartható fejlődésért.....	13
B1. A tervezés és a társadalomfejlesztés	14
B2. A tervezés és a tartós gazdasági növekedés.....	17
B3. A tervezés és a környezet	20
C. A város- és területi tervezés összetevői.....	23
D. A tervek megvalósítása és ellenőrzése a város- és területi tervezésben	27
FÜGGELÉK: a 25/6 határozat	31
További olvasnivalók	33

I HÁTTÉR

A. Célkitűzések

A világ 1950 óta gyorsan változik. A városi lakosság 746 millió főről (1950; a világ népességének 29,6%-a) 2000-re 2,85 milliárdra nőtt (46,6%), 2015-ben pedig elérte a 3,96 milliárdot (54%). Becslések szerint 2030-ban a városi lakosság száma eléri az 5,06 milliárd főt (a világ össznépességének 60%-a).

Az átalakulásra válaszul az Irányelvek olyan keretrendszert állít fel, amelyen belül jobb globális szakpolitikák, tervek, illetve tervezési és megvalósítási eljárások születnek, és így olyan célszerűbben kialakított, társadalmilag egységesebb, jobban összekapcsolt és összekötött városok és térségek alakulhatnak ki, melyek képesek a fenntartható városfejlesztésre és jobban helyt állnak a a klímaváltozás okozta nehézségekkel szemben..

Az **Irányelvek** céljai a következők:

- Olyan univerzális hivatkozási keretrendszert biztosítson, amely iránymutató lehet a várospolitikai reformok számára;
- Egyetemes alapelveket fogalmazzon meg a nemzeti és helyi szintű tapasztalatok alapján, melyek különböző kontextusban és mértékben is adaptálhatók, és sokféle területfejlesztési megközelítés kiteljesítését segíthetik elő
- Egészítse ki és kapcsolódjon a fenntartható városfejlesztés elősegítését célzó más nemzetközi kiadványokhoz;
- Növelje a város- és területi tervezés hangsúlyát a nemzeti, regionális és helyi kormányzati szervek fejlesztési terveiben.

Párizs madártávlatból, Franciaország © Flickr/Mortimer62

B. Fókusz és definíció

A város- és területi tervezést olyan döntéshozatali folyamatként is lehet definiálni, amely térbeli jövőképek, stratégiák és tervek kidolgozásával, és szabályozási eljárások, intézményesített participációs mechanizmusok és egy sor szakpolitikai irányelv alkalmazásával törekszik arra, hogy adott gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti célok valósuljanak meg.

A város- és területi tervezés olyan hathatós eszköz, amely alapvető gazdasági funkciója is van is bír, mivel a belső gazdasági növekedés, a prosperitás és a munkavállalás serkentése érdekében alakítja át a városok és régiók szerkezetét és funkcióit, mialatt választ keres a leginkább sérülékeny, marginalizált vagy ellátatlan csoportok szükségleteire.

Az **Irányelvek** olyan város- és területi tervezési alapelveket és ajánlásokat tartalmaz, amelyek bármely ország és város számára segítséget nyújthatnak a városi demográfiai változások (népességnövekedés, stagnálás, vagy népességfogyás) kezelésében és a meglévő vagy új települések életminőségének javításában.

A szubsidiaritás elvének, és az országok egyedi kormányzati struktúrájának figyelembe vételével az **Irányelvek** a térbeli tervezés teljes spektrumában és minden szintjén alkalmazhatóak:

- **Nemzetek feletti és határokon átnyúló**

alapozva az országos tervek megerősíthetik, átstrukturálhatják és kiegyensúlyozhatják a települések és városok hálózatát, többek között a vízgyűjtőterületek és a városfolyosók esetében;

- **Város-régió, agglomeráció és metropolisz szinten**, az országos szint alatti regionális tervek a fejlődő és a hanyatló térségekben gyamolíthatják a gazdaság fejlődését a méretgazdaságosság és a geográfiai térben koncentráló gazdasági tevékenység támogatásával, a termelékenység és prosperitás növelésével, az urbánus és rurális térségek összeköttetésének erősítésével és a klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodással, a katasztrófa-kockázatok és az energiahasználat mérséklésével, a társadalmi és térbeli egyenlőtlenségek kezelésével, a területi kohézió és az egymást kiegészítő jelleg erősítésével;
- **Települési és önkormányzati szinten**, a városfejlesztési stratégiákban és integrált fejlesztési tervekben foglaltak alapján rangsorolhatják a befektetési döntéseket, ösztönözhetik a szinergiák létrejöttét és a különálló városi térségek közötti interakciót. A területhasználati módok és funkciók szervezésével a tervek hozzájárulhatnak a környezeti szempontból érzékeny térségek védelméhez és a földpiac szabályozásához. A beépített területek expanzióját és a kialakult városi zárványok betöltésére irányuló tervek

预览已结束，完整报告链接和二维码如下：

https://www.yunbaogao.cn/report/index/report?reportId=5_19466

